

עת"א 56826/03/15 - בלאל מסאורה נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 56826-03-15 מסאורה נ' שירות בתי הסוהר
לפני כבוד השופט אברהם טל, נשיא
העותר בלאל מסאורה
נגד
המשיב שירות בתי הסוהר

החלטה

1. העותר מרצה מאסר למשך 31 שנים ו- 8 חודשים בגין רצח, קשירת קשר לפשע, בריחה ממעצר, שיבוש הליכי משפט והתחזות לאחר והוא מבקש לצאת לחופשות, שהופסקו לאחר שלא חזר מחופשתו האחרונה.
2. המשיב מתנגד להוצאת העותר לחופשות, וסומך התנגדותו על מידעים חסויים, על הערכת מסוכנותו כבינונית גבוהה בדו"ח אבחון שנערך לו ע"י ד"ר אפשטיין ביום 4.6.15 ועל עמדת גורמי הטיפול לפיה למרות השתתפותו של העותר בקבוצות טיפוליות טרם הגיע הזמן להוציאו לחופשות.

טענות ב"כ העותר

3. הערכת המסוכנות שנערכה לעותר ע"י ד"ר אפשטיין שגויה ויש להעדיף את הערכת המסוכנות הנמוכה שנקבעה לו ע"י מרכז "התחלה חדשה", שכן האבחון הפסיכולוגי של ד"ר אפשטיין מבוסס על נתוני עבר, שאותם העותר לא יכול לשנות ויש לתת להם משקל מוגבל.
- בחוות דעת משלימה מיום 24.1.16, כותבים ד"ר שני וד"ר אשד שאין סכנה לציבור מהוצאת העותר לחופשות, חרף עמדת גורמי הטיפול שהוצגה בפניהם.
4. במהלך מאסרו העותר השתתף בקבוצות טיפוליות רבות, כאמור בסעיף 11 לנימוקי העתירה. השתתפותו בקבוצת "שליטה בכעסים" עד סוף מרץ 2011 הייתה מיטבית ולמרות המלצות מנחי הקבוצה ובקשות העותר הוא לא שולב בטיפול מעמיק לסוגי עבירותיו.
5. יש לתת להמלצת גורמי הטיפול משקל נמוך, שכן היא לא עולה בקנה אחד עם התרשמות מנחות הקבוצות בהן השתתף העותר ועם ההמלצה להפנותו לתוכנית בפקוח רש"א לשמירה על הרצף הטיפולי.
6. הפרת תנאי חופשותיו של העותר בשנת 2004, שגרמה להפסקתו, נבעה מהתמכרותו לסמים, מהם

טרם נגמל באותו זמן, ואין לתת לה משקל גבוה.

7. נוכח שחרורו של העותר ממאסרו בעוד 3 שנים, לאחר 32 שנות מאסר, מבלי ששולב בסבב חופשות, ועל מנת ששחרורו לקהילה יהיה מדורג יש להוציאו לחופשות, שכן הוא נמצא באגפים פתוחים, התנהגותו תקינה, הוא נגמל משימוש בסמים והוא בעל לאישה חולה ואב לשני ילדים קטנים.

תגובת המשיב

ב"כ המשיב טוען בכתב התשובה שהוגש ליום 20.1.16, בהסתמך על החלטת ועדת אסירי עולם, שדחתה את בקשת העותר לצאת לחופשות, כי העותר, שמרצה עונש מאסר עולם קצוב בגין רצח, הפר את האמון שניתן בו כשלא חזר מחופשה במשך 41 יום. האבחון הפסיכולוגי שנערך לעותר קבע שמסוכנותו בינונית - גבוהה וגם גורמי הטיפול מתנגדים ליציאתו לחופשות, שכן הוא טרם סיים את השתתפותו בקבוצת אלימות כללית ולא הצליח להיתרם באופן משמעותי ממעורבויות טיפוליות שעבר במהלך מאסרו.

דין והכרעה

1. באשר למסוכנותו של העותר באם ייצא לחופשות סומך המשיב התנגדותו על דו"ח על ועדת ההפרדות שדנה בבקשת העותר ביום 21.6.15, על אבחון פסיכולוגי שנערך לעותר ביום 4.6.15 שבסיכומו נכתב כדלקמן:

"נבדק בן 49, נשוי ואב לשניים, לקראת סוף מאסר עולם שנקצב ל-31.8 שנים. אשתו ככל הנראה מתמודדת עם מצב בריאותי קשה. למרות שהוא מודה בחלקו בביצוע העבירה, הוא לא לוקח אחריות על הפגיעה בקורבן. בעברו ניהל חיים עברייניים שכללו עבריינות מגוונת ואירועים שונים של פגיעה באחר, הן בשל רווח והן בשל נקמה. גם תפקודו במאסר מאופיין בחוסר יציבות, סמים והתנהגות אלימה, ואי חזרה מחופשות בעבר. כיום נקי בערך 10 שנים וללא עבירות משמעת אלימות בשנים האחרונות, אך גם לאחרונה אירוע של הפרת חוקים. לא הצליח להשתלב במסגרות טיפוליות. באבחון עלתה נטייה שלא לקחת אחריות על מעשים שליליים וחוסר תובנה לגבי הצורך בטיפול. נמצא כבעל מסוכנות בינונית, גובלת בגבוהה"

2. ב"כ העותר סומכת טענתה לפיה העותר איננו מסוכן על הערכה פסיכולוגית-קרימינולוגית של ד"ר שני וד"ר אשד מיום 30.12.15 ועל חוות דעת משלימה מיום 24.1.16, שצורפו כנספחים א-2 לעתירה.

בסיכום ההערכה מיום 30.12.15 נכתב שהעותר נגמל משימוש בסמים בשנת 2004 ומאז חל שינוי בהתנהגותו בכלא. הוא החל להשתתף בקבוצות פסיכו-חינוכיות, נפגש עם עו"ס ושינה עמדתו לגבי העבירה, הודה בה והתחרט עליה. הקווים האנטיסוציאליים המרדניים באישיותו של העותר השתנו מאז נגמל מסמים והבודקים לא התרשמו מקיום אלמנטים פסיכופתיים בהתנהגותו.

לדעת הבודקים חלק גדול מהגורמים מגבירי המסוכנות שנמנו באבחון הפסיכולוגי שערך ד"ר אפשטיין לעותר הם גורמים היסטוריים, שלא רלוונטיים לתקופה הנוכחית, ורמת מסוכנותו של העותר, שמתמנת במשך השנים, תהיה נמוכה בטווח זמן קצר של חופשה ובתנאים מגבילים, כאשר מצטרפת לכך התובנה שלו לצורך בהליך הדרגתי של פיקוח.

3. ד"ר אפשטיין כותב בתגובתו להערכה הנ"ל שבמקרה זה אין להפחית מחשיבותם של הגורמים ההיסטוריים, שכן הוא התרשם שהעותר ממשיך להראות עמדות שליליות, שמבטאות נורמות להתנהגות שלילית שליוו את חייו.

הוא לא לקח אחריות על הרצח, לא מגלה אמפתיה לקורבן, שלל צורך אמיתי להמשך בטיפול ולכן הממצאים לא העלו עדות לשינוי עמדות אמיתי שמצדיק התעלמות מגורמים היסטוריים וקביעה באשר להפחתת מסוכנותו.

לדעת ד"ר אפשטיין, ההבחנה בין מסוכנותו של העותר לטווח קצר למסוכנותו לטווח ארוך היא מלאכותית, ויש לבחון את מסוכנותו של העותר לטווח הארוך כבר בתחילת התהליך, שכן ההקלות בתנאים ובפיקוח עליו במהלך חופשותיו נעשות ללא המשך מעקב אחרי שינויים ברמת מסוכנותו.

4. עמדתו של ד"ר אפשטיין, שהוא נציג מב"ן, הגוף המקצועי שחוות דעתו באשר למסוכנותו של אסיר עולם המבקש לצאת לחופשות היא תנאי ליציאתו לחופשות, מקובלת עלי שכן לא ניתן לנתק את עברו של העותר, גם אם חל בו שינוי לדעתם של ד"ר שני וד"ר אשד, ממצבו הנוכחי לאור העמדות שהביע בפני ד"ר אפשטיין במהלך האבחון, כפי שמובאות בעמ' 3 לדו"ח האבחון, בכל הקשור לעמדתו כלפי ביצוע הרצח.

אני מסכים עם ד"ר אפשטיין בכל הקשור לקשר בין הערכת מסוכנותו של העותר לטווח הארוך להערכת מסוכנותו לטווח הקצר לצורך בחינת יציאתו לחופשות, במיוחד כאשר מדובר בעותר שהתנהגותו במהלך חופשותיו הייתה שלילית ביותר, עד שהן הופסקו לאחר שלא חזר מחופשה, ובמיוחד כאשר מועד שחרורו קרוב יחסית והוא פנה למרכז אל-אמל על מנת להכין תוכנית שיקום.

5. להערכת מסוכנותו של העותר ע"י ד"ר אפשטיין מצטרפת עמדת גורמי הטיפול, שנדרשת לצורך הוצאת אסיר לחופשות, כפי שבאה לביטוי במכתבה של רת"ח עו"ס בכלא מעשיהו, ר/כ לילך שגיא.

ר/כ לילך שגיא לא מתעלמת מההליכים הטיפוליים שעבר העותר במהלך מאסרו, לרבות מהשתתפותו בקבוצת אלימות כללית בחודשים מרץ-דצמבר 2015, אך מנחות הקבוצה התרשמו שאמנם העותר רצה להפיק תועלת מההליך הטיפולי אך הוא מתקשה ליישם את הכלים שנלמדו במהלכו.

לדברי ר/כ שגיא, מאחר והעותר לא הצליח להיתרם באופן משמעותי מהשתתפותו המתמשכת בקבוצות טיפוליות, יש ספק אם הוא יוכל להיתרם מטיפול, כך שיפחית את מסוכנותו.

6. אינני מקבל, בכל הכבוד, את דברי הביקורת של ד"ר שני וד"ר אשד על עמדת גורמי הטיפול בחוות

דעתם המשלימה מיום 24/1/16 בכל הקשור לסתירה פנימית בין האמור לעיל לבין הפנייתו של העותר לרש"א כדי שתכין עבורו תוכנית שיקומית כחלק משמירת הרצף הטיפולי שכן ממכתבה של ר/כ שגיא לא עלה יאוש מוחלט מיכולתו של העותר להיעזר בטיפול וגם אם קיים ספק ביכולתו להיתרם ממנו, עדיין אין סיבה להפסיק אותו כאשר העותר יהיה משוחרר בעוד תקופה לא ארוכה ביחס לתקופה הארוכה שהוא מרצה את מאסרו.

7. לאור מסוכנותו הבינונית-גבוהה של העותר, כפי שנקבעה באבחון הפסיכולוגי שנערך לו, ועמדת גורמי הטיפול, ומבלי להתייחס להתנגדותם של גורמי המודיעין ומשטרת ישראל, החלטת המשיב שלא להוציא את העותר לחופשות היא החלטה סבירה ואני דוחה את העתירה.

**ניתנה היום, א' אייר תשע"ו (9 מאי 2016) במעמד ב"כ
הצדדים. ח' אייר תשע"ו**

**אברהם טל, שופט
נשיא**